

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 13 grudnia 2022 r.

Poz. 4758

UCHWAŁA NR L/442/2022 RADY MIEJSKIEJ W OPATOWIE

z dnia 2 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Opatów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 późn. zm.) oraz art. 7 ust. 1 pkt. 19, art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) Rada Miejska w Opatowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program współpracy Gminy Opatów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku, stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Opatów.

§ 3. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowie.

2. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Opatowie

mgr Beata Górecka

Załącznik do uchwały Nr L/442/2022
Rady Miejskiej w Opatowie
z dnia 2 grudnia 2022 r.

Programu współpracy Gminy Opatów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2023 roku.

§ 1

Program współpracy Gminy Opatów z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, działającymi na jej terenie – bez względu na siedzibę organizacji na rok 2023, zwany w dalszej części „programem”, stanowi element polityki społeczno-finansowej Gminy Opatów.

§ 2

Ile kroć w programie jest mowa o:

- 1) ustawie - należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022, poz. 1327 z późn. zm.),
- 2) organizacjach pozarządowych - należy przez to rozumieć podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy,
- 3) gminie - należy przez to rozumieć Gminę Opatów,
- 4) działalności pożytku publicznego - należy przez to rozumieć działalność społecznie użyteczną prowadzoną przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ustawy,
- 5) zadaniu publicznym - należy przez to rozumieć zadania, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy, o ile obejmują zadania Gminy Opatów.

§ 3

Program określa zasady oraz formy współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego i działającymi na rzecz gminy i jej mieszkańców obowiązuje od 01.01.2023 r. do 31.12. 2023 r.

§ 4

Głównym celem, któremu służyć ma wprowadzenie programu, jest efektywne wykorzystanie społecznej aktywności w zaspokajaniu zbiorowych potrzeb i podnoszeniu poziomu życia mieszkańców gminy.

§ 5

Cel główny programu, o którym mowa w § 1 realizowany jest poprzez cele szczegółowe, w szczególności przez:

- 1) udział organizacji pozarządowych w tworzeniu programu współpracy,
- 2) określenie priorytetowych zadań publicznych,
- 3) udział organizacji pozarządowych w realizacji tych zadań,
- 4) tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej,
- 5) podejmowanie wspólnych działań mających na celu podniesienie sprawności funkcjonowania organizacji pozarządowych.

§ 6

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach:

- 1) pomocniczości - polegającej na wspieraniu działalności organizacji pozarządowych oraz umożliwianiu im realizacji zadań publicznych,

- 2) suwerenności stron - oznaczającej, że gmina i organizacje pozarządowe podejmujące współpracę zachowują wzajemną autonomię i niezależność względem siebie,
- 3) partnerstwa - oznaczającej, że strony ustalają zakres współpracy, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych i zadań, wypracowywaniu najlepszych sposobów ich realizacji, traktując się wzajemnie jako podmioty równoprawne w tych procesach,
- 4) efektywności - polegającej na wspólnym dążeniu do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych,
- 5) uczciwej konkurencji i jawności - zakładającej kształtowanie przejrzystych zasad współpracy, opartych na równych i jawnych kryteriach wyboru realizatora zadania publicznego oraz na zapewnieniu równego dostępu do informacji.

§ 7

1. Przedmiotem współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi jest:
 - 1) realizacja zadań gminy określonych w ustawach,
 - 2) określanie potrzeb społecznych i sposobów ich zaspakajania,
 - 3) podwyższanie efektywności działań kierowanych do mieszkańców gminy.
2. Podstawowym kryterium decydującym o podjęciu współpracy z organizacjami pozarządowymi jest prowadzenie przez nie działalności na terenie gminy lub na rzecz jej mieszkańców.

§ 8

Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi odbywa się w szczególności w formach:

- 1) zlecenia organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie, które może mieć formy:
 - a) powierzenia wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
 - b) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,
- 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności, w szczególności poprzez udział w organizowanych spotkaniach,
- 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji,
- 4) konsultowania projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy, z radą działalności pożytku publicznego, w przypadku jej utworzenia,
- 5) tworzenia w miarę potrzeb wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli właściwych organów gminy wraz z określeniem przedmiotu ich działania,
- 6) umowy o wykonanie inicjatywy lokalnej na zasadach określonych w ustawie,
- 7) umów partnerstwa określonych w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r., poz. 1057 z późn. zm.), oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określonych w ustawie z dnia 28 kwietnia 2022 r o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (Dz. U. z 2022 poz. 1079)
- 8) udzielania pomocy organizacjom pozarządowym w zakresie informowania o możliwościach pozyskiwania środków finansowych z różnych źródeł,
- 9) obejmowania patronatem przez Burmistrza Miasta i Gminy Opatów przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe,

- 10) promocji działalności organizacji pozarządowych poprzez zamieszczanie lub przekazywanie na wniosek zainteresowanych informacji dotyczących nowych inicjatyw na stronach internetowych Urzędu Miasta i Gminy Opatów oraz w mediach lokalnych,
- 11) pomocy w nawiązaniu przez organizacje pozarządowe kontaktów o zasięgu regionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym poprzez udzielanie rekomendacji organizacjom i podmiotom starającym się o nawiązanie takich kontaktów.

§ 9

1. Obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi obejmują zadania, o których mowa w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ze szczególnym uwzględnieniem w 2023 roku zadań priorytetowych z zakresu:
 - 1) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
 - 2) ochrony i promocji zdrowia,
 - 3) pomocy społecznej, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
 - 4) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania,
 - 5) kultury sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
 - 6) turystyki i krajoznawstwa,
 - 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - 8) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży,
 - 9) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
 - 10) rewitalizacji.
2. Zadania wymienione w § 4 ust. 1 ustawy obejmują w szczególności:
 - 1) szkolenia sportowe dzieci i młodzieży w kulturze fizycznej, w różnych dyscyplinach,
 - 2) organizacja i uczestnictwo w imprezach, wyjazdach, zawodach, turniejach sportowych sportowo-rekreacyjnym, krajoznawczym również z elementami profilaktyki dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
 - 3) organizacja i koordynacja przedsięwzięć sportowych dla dzieci i młodzieży, w tym współzawodnictwa sportowego o charakterze lokalnym, powiatowym i regionalnym,
 - 4) wspieranie inicjatyw służących popularyzacji i rozwojowi kultury fizycznej i rekreacji, z elementami sportów masowych i sportu kwalifikowanego
 - 5) organizowanie i prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, świetlicowych, profilaktycznych,
 - 6) bieżące utrzymanie i poprawę stanu technicznego istniejącej bazy sportowej, świetlic (świetlic – remiz prowadzonych przez społeczność wiejską jak i OSP),
 - 7) organizowanie festiwali i koncertów muzycznych,
 - 8) organizowanie imprez masowych,
 - 9) organizowanie niekonwencjonalnych form edukacji w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, edukacji, edukacji ekologicznej, przyrodniczej dla różnych grup wiekowych,
 - 10) wspieranie inicjatyw z zakresu popularyzowania turystyki w szczególności poprzez wspomaganie organizowanych rajdów, zlotów i innych form z zakresu wypoczynku, turystyki i krajoznawstwa,
 - 11) wspieranie i organizacja akcji wypoczynku letniego, zimowego dla dzieci i młodzieży oraz dzieci młodzieży z rodzin ubogich i dysfunkcyjnych,
 - 12) realizowanie programów profilaktyczno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży, dorosłych, konkursów o tematyce antyalkoholowej, antynarkotykowej, przemocy w rodzinie i przemocy rówieśniczej,
 - 13) organizowanie szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przemocy,
 - 14) organizowanie imprez kulturalno – rekreacyjnych, sportowych o charakterze profilaktycznym,

- 15) prowadzenie zajęć kształtujących życie w abstynencji oraz świadczenie w tym zakresie poradnictwa,
- 16) organizacja stacjonarnego wycieczki, zajęć dzieci i młodzieży w szkołach i innych obiektach w czasie wakacji i ferii zimowych,
- 17) pozyskiwanie, magazynowanie i dystrybuowanie artykułów żywnościowych dla najuboższych mieszkańców gminy.
- 18) organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

§ 10

1. Zlecenie realizacji zadań publicznych gminy organizacjom pozarządowym może mieć formy: powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji oraz wspierania takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji. W pierwszej kolejności obejmuje te zadania, które program określa jako zadania priorytetowe i odbywa się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.
2. Otwarte konkursy ofert są ogłaszane przez Burmistrza Miasta i Gminy Opatów i przeprowadzane w oparciu o przepisy ustawy oraz wydane na jej podstawie przepisy wykonawcze - na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
3. Oferty należy składać na formularzu, którego wzór stanowi Załącznik do rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzoru ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdania z wykonania tych zadań(Dz. U. 2018 poz.2057) w formie pisemnej w zamkniętych kopertach z napisem „Konkurs ” i nazwą zadania w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Opatowie w terminie podanym w ogłoszeniu.

§ 11

1. W celu przeprowadzenia i rozstrzygnięcia konkursu powoływana jest Komisja Konkursowa zwaną dalej „Komisją”.
2. Powołanie 5 osobowej Komisji Konkursowej na 2023 rok do opiniowania ofert w otwartych konkursach, a także w przypadku wpłynięcia wniosków w trybie małych zleceń następuje w trybie zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Opatów.
3. W skład Komisji Konkursowej, o której mowa w ust. 1 wchodzi: przedstawiciele Burmistrza Miasta i Gminy Opatów - 3 osoby oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych - 2 osoby.
4. Burmistrz Miasta i Gminy Opatów ogłosi nabór kandydatów z ramienia organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Opatów na członków komisji konkursowych w terminie najpóźniej do dnia 15 grudnia 2022 r. na tablicy ogłoszeń w urzędzie oraz na stronach internetowych urzędu www.umopatow.pl oraz www.bip.umopatow.pl.
5. Organizacje pozarządowe i inne podmioty dokonają zgłoszenia kandydatów na członków komisji konkursowych w terminie do dnia 30 grudnia 2022 r. zgodnie z ogłoszeniem, o którym mowa w ust. 4.
6. Burmistrz spośród zgłoszonych przez organizacje pozarządowe kandydatów wybierze 2 członków komisji - przedstawicieli organizacji pozarządowych. W przypadku nie zgłoszenia kandydatów do prac w komisji Burmistrz zaprosi 2 przedstawicieli z organizacji pozarządowych działających na terenie miasta i gminy Opatów.
7. Do członków komisji konkursowych, biorących udział w opiniowaniu ofert stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 z późn. zm) dotyczące wyłączenia z postępowania konkursowego.
8. Przedstawiciele organizacji pozarządowych wchodzący w skład Komisji Konkursowej - która złożyła ofertę na realizację zadania publicznego podlegają wyłączeniu z oceny złożonych ofert w danym konkursie.

9. W przypadku wyłączenia z postępowania lub nieobecności członków komisji, posiedzenie odbywa się w zmniejszonym składzie pod warunkiem, że biorą w nim udział co najmniej 3 osoby.
10. Posiedzeniom Komisji przewodniczy przewodniczący, który jest wskazany w zarządzeniu o powołaniu Komisji Konkursowej. W przypadku nieobecności przewodniczącego posiedzeniom przewodniczy zastępca przewodniczącego.
11. Udział w pracach Komisji Konkursowej jest nieodpłatny i nie przysługuje zwrot kosztów podróży.
12. W pracach Komisji Konkursowej mogą uczestniczyć także, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy.
13. Komisja rozpatruje oferty w terminie wskazanym w ogłoszeniu i dokonuje na posiedzeniu następujących czynności:
 - 1) zapoznaje się ze złożonymi ofertami, oferta realizacji zadania publicznego złożona w trybie otwartego konkursu ofert zawiera w szczególności: szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji, termin i miejsce realizacji zadania publicznego, kalkulację przewidywanych kosztów realizacji zadania publicznego, informację o wcześniejszej działalności organizacji pozarządowej lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 składających ofertę w zakresie, którego dotyczy zadanie publiczne, informację o posiadanych zasobach rzeczowych i kadrowych zapewniających wykonanie zadania publicznego oraz o planowanej wysokości środków finansowych na realizację danego zadania pochodzących z innych źródeł, deklarację o zamiarze odpłatnego lub nieodpłatnego wykonania zadania publicznego;
 - 2) ocenia złożone oferty pod względem formalnym;
 - 3) odrzuca oferty nie spełniające formalnych warunków konkursu lub zgłoszone po wyznaczonym terminie;
 - 4) po zapoznaniu się z merytoryczną treścią ofert, Komisja dokonuje oceny;
14. Komisja Konkursowa przy rozpatrywaniu, ocenie ofert brać będzie pod uwagę:
 - 1) ocenę możliwość realizacji zadania przez organizacje pozarządową, podmioty wymienione w art.3 ust. 3 „Ustawy” oraz jednostki organizacyjne podległe organom administracji publicznej lub przez nie nadzorowane;
 - 2) zgodność projektu z celami zadania,
 - 3) zapotrzebowanie społeczne na usługi świadczone w ramach projektu, liczbę osób objętych projektem;
 - 4) ocenę przedstawionej kalkulacji kosztów realizacji zadania, w tym w odniesieniu do zakresu rzeczowego zadania;
 - 5) wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania;
 - 6) proponowaną jakość wykonania zadania i kwalifikację osób przy udziale, których wnioskodawca będzie realizował zadanie publiczne;
 - 7) planowane przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art.3 ust.3 „Ustawy” udział środków własnych lub środków pochodzących z innych źródeł na realizację zadania publicznego;
 - 8) planowany przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art.3 ust.3 „Ustawy” wkład rzeczowy (ocenę bazy materialnej), osobowy, w tym świadczenia wolontariuszy i pracę społeczną członków;
 - 9) analizę i ocenę realizacji zleconych zadań publicznych w przypadku organizacji pozarządowej lub podmiotów wymienionych w art.3 ust.3 „Ustawy”, które w latach poprzednich realizowały zlecone zadania publiczne, biorąc pod uwagę doświadczenie podmiotu w realizacji zadań w poprzednich latach, rzetelność i terminowość oraz sposób rozliczenia otrzymanych na ten cel środków.
15. Z przebiegu prac Komisja Konkursowa sporządza protokół, które przedkłada Burmistrzowi Miasta i Gminy. Ostateczna decyzję w sprawie wyboru ofert oraz wysokości dotacji

podejmuje Burmistrz Miasta i Gminy Opatów w oparciu o protokół Komisji Konkursowej. W otwartym konkursie ofert może zostać wybrana więcej niż jedna oferta.

16. Informację z rozstrzygnięcia Konkursu podaje się do publicznej wiadomości niezwłocznie po wyborze oferty poprzez umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz na stronie internetowej organu administracji publicznej.
17. Organ administracji publicznej unieważnia otwarty konkurs ofert, jeżeli:
 - 1) nie złożono żadnej oferty;
 - 2) żadna ze złożonych ofert nie spełniała wymogów zawartych w ogłoszeniu.

§ 12

1. Głównymi podmiotami realizującymi program są:
 - 1) Rada Miejska w Opatowie w zakresie kreowania polityki społecznej gminy oraz określenia wysokości środków finansowych na jej realizację,
 - 2) Burmistrz Miasta i Gminy Opatów w zakresie realizacji polityki wytyczonej przez Radę Miejską w Opatów, oraz:
 - a) zabezpieczenia właściwych warunków współpracy z poszczególnymi organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami,
 - b) dysponowania środkami finansowymi niezbędnymi do realizacji poszczególnych zadań, w ramach budżetu gminy,
 - c) ogłaszania otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych,
 - d) ustalania składu osobowego komisji konkursowych,
 - e) podejmowania ostatecznej decyzji o wysokości dotacji przeznaczonych na realizację poszczególnych zadań,
2. Organizacje pozarządowe realizujące zadania publiczne w oparciu o podpisane umowy z gminą.

§ 13

1. Program ma charakter otwarty i zakłada możliwość uwzględnienia nowych form współpracy i doskonalenia tych, które już zostały uchwalone.
2. Wnioski, uwagi i propozycje dotyczące realizacji programu mogą być zgłaszane przez organizacje pozarządowe Burmistrzowi Miasta i Gminy Opatów i wykorzystywane do usprawnienia współpracy.

§ 14

1. Wysokość środków budżetowych przewidzianych na realizację zadań programowych, a w szczególności na zlecenie zadań gminy organizacjom określa uchwała budżetowa na dany rok obowiązywania programu planowana jest kwota 240 000,00 zł.
2. Udzielenie dotacji na finansowanie lub dofinansowanie zadań prowadzonych przez organizacje pozarządowe przyznawane jest na podstawie planowanych środków w budżecie gminy na 2023 rok.
3. Przekazywanie środków nastąpi po zawarciu umowy na realizację zadania publicznego.
4. Organizacja pozarządowa otrzymująca środki finansowe zobowiązana jest do zamieszczenia w swoich materiałach informacyjnych zapisu o finansowaniu bądź dofinansowaniu z budżetu gminy.

§ 15

1. Realizacja programu jest poddana ewaluacji rozumianej jako planowe działanie mające na celu ocenę realizacji wykonania programu.
2. Burmistrz Miasta i Gminy Opatów przedłoży Radzie Miejskiej w Opatowie nie później niż do dnia 31 maja każdego roku sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni oraz opublikuje sprawozdanie w Biuletynie Informacji Publicznej.
3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2 zawierać będzie informacje na temat realizacji programu w szczególności o analizę następujących wskaźników:

- 1) liczba organizacji pozarządowych, z którymi zawarto umowy na realizację zadania publicznego,
- 2) liczba umów zawartych na realizację zadań publicznych,
- 3) liczba zadań, których realizację zlecono organizacjom pozarządowym,
- 4) liczba form współpracy pozafinansowej gminy z organizacjami pozarządowymi,
- 5) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu gminy na realizację tych zadań.

§ 16

1. Program powstał na bazie programu współpracy na 2022 r. z uwzględnieniem: zmian wynikających ze znowelizowanej ustawy oraz wniesionych ewentualnie uwag do projektu programu, który był konsultowany z organizacjami pozarządowymi.
2. Program został w terminie od 01.08.2022 r. do 29.08.2022 r. konsultowany z organizacjami pozarządowymi w oparciu o Uchwałę Nr LIII/441/2010 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 30 czerwca 2010 roku w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego.
3. Projekt programu zamieszczony został w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Opatów oraz w tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Opatowie, przekazano stowarzyszeniom. Uwagi i opinie co do projektu programu przesłać można było drogą pocztową, złożyć na piśmie bezpośrednio w sekretariacie Urzędu przesłać za pośrednictwem poczty elektronicznej w terminie minimum 21 dni. Z przeprowadzonych konsultacji sporządzona została sprawozdanie. Wyniki konsultacji opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Opatowie.